*רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה *תניא נמי הכי רוכבי גמלים כולם רשעים הספנים כולם צדיקים החמרים מהן רשעים מהן צדיקים איכא דאמרי הא דמכף הא דלא מכף ואיכא דאמרי הא *דמטרטין הא דלא מטרטין ריב"ל *לייט אמאן דגני אפרקיד איני והאמר רב יוסף *פרקדן לא יקרא קרית שמע הוא דלא יקרא הא מגנא שפיר דמי לענין מגנא כי מצלי שפיר דמי לענין ק"ש כי מצלי אסור והא ר' יוחנן מצלי וקרי ק"ש שאני רבי יוחנן דבעל בשר הוה: **מתני'** *דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים אחד לו ואחד לה והצנועות מתקנות שלישי לתקן את הבית *נמצא על שלו טמאין וחייבין קרבן נמצא על שלה *אותיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורים מן הקרבן איזהו אחר זמן כדי שתרד מן המטה ותדיח פניה ואח"כ מטמאה מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה *ר"ע אומר אף מטמאה את בועלה מודים חכמים לרבי עקיבא ברואה כתם שמטמאה את בועלה: **גמ'** וניחוש דלמא דם מאכולת הוא אמר רבי זירא אותו מקום בדוק הוא אצל מאכולת ואיכא דאמרי דחוק הוא אצל מאכולת מאי בינייהו איכא בינייהו דאשתכח מאכולת רצופה להך לישנא דאמר בדוק הוא הא מעלמא אתאי להך לישנא דאמר דחוק הוא אימא שמש רצפה אתמר בדקה בעד הבדוק לה ומתחו בירכה ולמחר מצאה עליה דם אמר רב טמאה נדה א"ל רב שימי בר חייא והא חוששת אמרת לן איתמר נמי אמר שמואל טמאה נדה וכן מורין בי מדרשא טמאה נדה אתמר בדקה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסא ולמחר מצאה עליו דם א"ר יוסף כל ימיו של ר' חייא טימא ולעת זקנתו טיהר איבעיא להו היכי קאמר כל ימיו טימא משום נדה ולעת זקנתו טיהר משום נדה וטימא משום כתם או דלמא כל ימיו טימא משום כתם ולעת זקנתו טיהר מלא כלום תא שמע דתניא בדקה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסא ולמחר מצאה עליו דם רבי אומר טמאה משום נדה ורבי חייא אמר טמאה משום כתם

אמר

רוכבי גמלים. אבריהם מתחממים בבשר הגמל ומוציאים זרע: **כולם רשעים.** כלומר: **כולם צדיקים.** שדרים בסכנה ולבם לאביהם שבשמים: **דמכף.** לשון אוכף של חמור. אם יש לו אוכף האבר אינו מתחמם שהעץ קשה הוא ואם אין לו אוכף מתחמם בבשר החמור אבל דרך גמלים לרכוב בלא אוכף אלא במרדעת ומתחמם: **דמטרטין.** ירך מכאן וירך מכאן ואברו מתחמם: **דלא מטרטין.** רוכב כאשה: **מטרטין.** לשון מאזנים כדאמרי' במנחות (דף פו:) וכי טורטני יכנים: **אפרקיד.** פניו למעלה וגנות הוא שפעמים שיתקשה אבר מוך שינתו ויתגלה ועוד שידיו מונחות לו על אברו ומתחמם: **מצלי.** מוטה מעט על לדו: **כי מצלי נמי אסור.** אא"כ יושב או שוכב כולו על לדו: **מתני' אחד לו ואחד לה.** לקנח לאחר תשמיש: **לתקן את הבית.** כלומר לבדוק לפני תשמיש ולהכין עצמה לבעלה. וה"ה לכל הנשים כדתנן בפ"ק (לעיל יא.) ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה והא דנקט צנועות כדמפרש בפ"ק (יב.) לנשום עד שבודקת בו לפני תשמיש וזה אין בודקת בו לפני תשמיש אלא: **נמצא דם על שלו.** ואפילו לאחר זמן שהיה לאחר בעילה זמן ארוך קודם קינוח בידוע שהיה דם בשעת תשמיש: **טמאים.** שניהם טומאת שבעה כדין בועל נדה כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו: *אותיום. מיד לאחר בעילה: **לאחר זמן.** לאחר אותיום טמאים מספק שניהם שבעה ימים ומיהו טומאת ספק הוא לתלות אבל לא לשרוף: **את פניה.** פניה שלמטה: **ואח"כ.** כלומר שהשהה יותר מכשיעור הזה אחר הוא זה: **מטמאות מעת לעת.** טהרות ואדם במגע טומאת ערב ומדרבנן כדין מעת לעת דאמר בפ"ק (ו.) ומה היא מטמאה משכבה ומושבה וכיון דעושה משכב ומושב לטמא אדם כל שכן דהיא עצמה מטמאה אדם: **ואינה מטמאה את בועלה.** טומאת שבעה ימים: **ר"ע אומר אף מטמאה את בועלה.** ר"ע לטעמיה דאמר כל מעת לעת מטמאה את בועלה מספק טומאת שבעה בפ"ק (לעיל ו.): **גמ' מאכולת.** כינה. ואמאי טמאין ודאי לשרוף תרומה ולהתחייב בקרבן ודאי להוי ספק לתלות תרומה ולהביא אשם תלוי ולא חטאת דדלמא דם מאכולת הוא שהיה באותו מקום באשה וכשבעל נדבק בו: **בדוק.** דודאי אין שם מאכולת ודם ודאי מגופה אתיא: **דחוק הוא.** שאין מאכולת יכולה ליכנס שם: **רצופה.** מעוכה על העד רחוק מן הדם קצת. ללישנא דבדוק כיון דקים להו לרבנן דאין שם מאכולת ודאי דם מגופה הוא שהרי העד היה בדוק לה קודם הקינוח ומאכולת *) (מעלמא הואי והתם בעד שהיא רצופה) וללישנא דדחוק איכא לספוקי שמא האי דם ממאכולת ומתוך שדחוק הוא מעכה השמש בשעת תשמיש: **ולמחר מצאה עליה דם.** על הירך: **טמאה נדה.** טומאה ודאית דכיון דהעד בדוק לה שלא היה בו דם קודם בדיקה ודאי מגופה אתאי על העד ומשם הוטח בירכה ולא אמרינן דלמא מעלמא אתא על ירכה וספק טומאה היא: **ולמחר מצאה עליו דם.** על העד ואיכא לספוקי דלמא מקמי הכי הוה ביה. להכי לא נקט הכא טחתו בירכה דא"כ הוו להו תרי ספיקי לקולא מדלא דלמא לאו מן העד הוטח על ירכה ואפילו את"ל מן העד אתא דלמא כיון דלאו בדוק מקמי הכי הוה: **משום נדה.** טומאה ודאית דכיון דסוקת דמים שם לא מספקינן במקמי הכי: **משום כתם.** כלומר טומאת ספק ותולין:

שצריכה

*) ס"א לאחר בעילה אתאי על אברו

רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה. ואע"ג דאמר שמואל בפ' יוצא דופן (לקמן דף מג.) כל שכבת זרע שאין כל גופו מרגיש בה אינה מטמאה הכא דלמא מרגיש כל גופו ולאו אדעתיה: **רוכבי גמלים** כולם רשעים החמרים מהן רשעים מהן צדיקים. וא"ת דאמרינן בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף פב.) גמלים רובן כשרים חמרים רובן ליסטין וי"ל דהכא איירי ברוכבים ומשום הרהור והתם לא איירי ברוכבים אלא בטוענין סחורה על הגמלים והם הולכים ברגל רחוק במקום סכנה וחמרין [שהם ליסטים משום דבשעה שקונים] טוענין רמאות במשא ובמתן: **אפרקיד.** פי' הקונטרס פניו למעלה וכן משמע בהמוכר את הספינה (ב"ב דף עד.) גבי מתי מדבר דנט אפרקיד וחליף טייעא תותי ברכיה ורומחא בידיה ולשון אפרקיד אפוריה קל *(קדקדא) ולא כפירוש הערוך דפי' פניו מטה ולשון אפרקיד אפי קיד ועוד קשה ר"ת דאפרקיד למה לי· [וע"ע תוספות פסחים קיב. ד"ה פרקדן]: **לייט** אמאן דגני אפרקיד· פי' בקונטרס שידיו מונחות על מילתו ומתחמם ורשב"ם פירש שבגדיו טפלין על אמתו ומתחמם ומה שפי' עוד שפעמים [מתקשה ומתגלה] לא נראה דבבית סגור או אפל מאי א"ל·

ועוד שמעתי כשישכב אפרקיד מתחמם השדרה ומתחמם זה ויתקשה האבר ויבא לידי קרי· גליון:

ק"ש כי מצלי אסור· פי' כשאינו קצת אפרקיד אבל על לדו לגמרי שרי כדאמר בפ' מי שמתו (ברכות דף יג:) שנים שהן ישנים במטה זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן וקורין ק"ש: **וליחוש** דלמא דם מאכולת הוא· אבל על בדיקות דמשמשין לה אם מלא דם לא פריך דדלמא מאכולת היא אבל הכא פריך אמאי חייבין בקרבן דלמא מייתי חולין בעזרה ועוד נראה וכן פר"ח דפריך אנמצא על שלו כי לא נמצא על שלה אמאי מטמאין כיון דליכא הוכחה דלא אתי מגופה: **דחוק** הוא אצל מאכולת· אין לפרש שאינה יכולה ליכנס אלא בדוחק ולפעמים נכנסת דא"כ הוה ליה למימר בסמוך ללישנא דדחוק הוא אימר איתרמויי איתרמי ולמה צריך להזכיר דשמש רצפה לכך י"ל דחוק הוא שאינה באה כלל סמוך לרחם מפני הזוהמא שיוכל השמש להכניס ודחוק הוא אצל מאכולת פי' דאינה נכנסת בשום פנים מאליה אלא שפעמים שמתקרבת לרחם כ"כ עד שהשמש מכניסה ומרצפה: **ומתחו** בירכה· פירוש במקום שנגע בירכה: **ולמחר** מצאה עליה דם · ה"ג רש"י פי' על ירכה וקאמר דטמאה נדה דליכא למימר דמן העד נתלכלך ירכה ולא מעלמא· ור"ת ותבדוק העד וי"ל שאבד העד א"נ שמא דם העד עצמו בא מדם ירכה כיון שנמצא על העד רק במקום שנגע בירכה וכגון שיש כגרים ועוד דליכא תלשא דמאכולת *ודוקא בעד הבדוק לה אבל בשאינו בדוק לה הוי ספק ספקא כדפי' רש"י ודוקא מתחו בירכה אבל הניחתו בקופסא פשיטא דטמאה ור"ח גרס ומצאה עליו פירוש על העד ומתחו בירכה היינו בגלוי שלא הניחתו בקופסא דבהניחתו בקופסא פשיטא דטמאה ופריך והא חוששת אמרת לן דלומר מעלמא אתי: **אמר** שמואל טמאה נדה · אפי' ר' חייא דמטהר בסמוך מודה הכא דהא ר' חייא כר' יוסי ס"ל ושמואל גופיה פסיק כהלכה (לקמן נט:) כרבי יוסי והכא קאמר דטמאה נדה:

או שמא כיון שנמצא על ירכה במקום שנגע כנגד שוכה מילתא שמחמת העד הוא ונמצא· גליון:

בעד

כד א מיי' פ"ז מהל' תרומות הלכה ו טוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ה:
כה ב מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה יט [ופ"ד מהל' דעות הל' ה] סמג לאוין קיא טוש"ע שם סעי' ג:
כו ג מיי' פ"ב מהל' ק"ש הלכה ב ופ"ו? [illegible] וכל"מ סמג עשין יח טוש"ע א"ח סי' סג סעי' א:
כז ד מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה יט סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:
כח ה ו מיי' פ"ב מהל' ק"ש הלכה ב סמג עשין יח טוש"ע א"ח סימן סג סעיף א:

רש"ל מ"ז וגי' רש"ל או קדקדה

כט ז מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הלכה יד ופ"ט סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קצו סעי' ב וס"ב:
ל ח מיי' שם הלכה טו סמג שם טוש"ע שם סעיף א:
לא ט י מיי' פ"ט מהל' שגגות הל' ה:
לב כ מיי' שם (ופ"ד מהלכות איסורי ביאה) סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן קצ סעי' לג:
לג ל מ מיי' פ"ט מהל' שגגות הל' ו:
לד נ מיי' שם (ופ"ד מהל' משכב ומושב הלכה ח):
לה ס מיי' פ"ט מהל' מטמאי משכב ומושב הל' ח:
לו ע פ מיי' פ"ד מהל' איסורי ביאה הל' יח ועי' כמ"מ סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קצ סעי' לג:
לז צ מיי' שם הלכה יט ועי' כ"מ סמג שם טוש"ע שם סעי' לג:
לח ק טוש"ע שם סעי' לג:

קדושין פב: [ע"ש]

[כמו מאזנים שמשקל אחד מכאן ומשקל אחד מכאן]

[לעיל ה:]

[לקמן מב שבועות יח. כריתות יד:]

[גי' הערוך אותיאום פי' וכתב שם דלשון יוני הוא ועי' פרש"י ביומא ו: ובכריתות יד: אותיום מיד בלשון יוני ויתכן לומר דפתח הערוך ועדותו על רש"י בכורים פ"ש מ"ש תוס' ב"ק סג: ד"ה לשון ע"ש]

[לשון יון הוא כן פרש"י כריש יומא ו. ד"ה כמלן]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומתחו וכו' שאין דם נ"ב פין ר"ם כרולה כתם:

מוסף רש"י

לייט אמאן דגני אפרקיד. שמא יתקשה אברו בתוך שנתו ויגלה לרבים והוא דרך גנאי (ברכות יג:).
פרקדן. שוכב על גבו ופניו למעלה (שם).
מגנא. לישן (שם).
כי מצלי. כשהוא מוטה על לדו מעט (שם).
לענין ק"ש כי מצלי אסור. אפילו מצלי נמי אסור, שמקבל עליו מלכות שמים דרך שררה וגאוה (שם).
בשני עדים. שני סדינים לקנח (כריתות יד:).
אחד לו. שמקנח בו בעצמו (לעיל ה.).
נמצא על שלו. דם על המפה שקנח בה אחר תשמיש, טמאין. שניהם טומאת שבעה, היא משום נדה והוא משום בועל נדה, דודאי דלמא דם קודם בעילה או בשעת בעילה, וחייבין. שניהם בקרבן (שבועות יח.) ודאי בשעת תשמיש היה (המשך למטה בעמוד זה)

תוספי הרא"ש

רוכבי גמלים אסורים לאכול בתרומה' דוקא בשעה שהן רוכבין שמא יראה קרי בעוד התרומה בפיו אבל לאחר שירד מותר ולא חיישינן שמא ראה קרי ושכח דאמרי' לקמן פרק יוצא דופן כל שכבת זרע שאין גופו מרגיש בה אינה מטמאה: **רוכבי גמלים כולם רשעים·** והא דאמרי' בסוף קדושין הגמלים כולן כשרים בבעלי סחורה מיירי והולכין ברגל ומשאן על הגמלים והולכין לארץ מרוחקים לסחורה בדרך מדבריות במקום גדודי חיות ולסטים ומכוונים לבם לשמים ומשאן ומתנן באמונה· והחמרין שאינן מתרחקין כל כך משאם ומתנם ברמאות: **לייט אמאן דגני אפרקיד·** פי' שוכב על גביו כי עגבותיו מתחממין על המטה ובא לידי קרי כדאמרינן בפרק הערל מייתינן פ"א תמימא רשעי ומנחינן לית אבי פוקרי ותיקרי בי פוקרי היינו עגבותיו כשמניח עליהם דבר חם מתחמם ובא לידי קרי : **וליחוש** דלמא דם מאכולת הוא· אבל בדיקה שבדקה ומצאה [illegible] לא קפרי דמצי למימר דמטמאינן לה מספיקא אבל מתני' דקתני חייבין בקרבן אלמא ודאי מגופה אתי ודוקא כיון שמצא על שלו ולא על שלה משתברא כי דם מאכולת הוא: **אימור** שמש רצפה· וא"ת כיון דאיכא למיחש לרציפה שמש א"כ משתברא מאכולת התם א"כ אפי' ליכא מאכולת רצופה נמי ניחוש דרצפה שמש והדם מאכולת הוא ואע"ג דמאכולת ליתא קמן דלמא נאבדה המאכולת ונשאר הדם· וי"ל ורציפה של שמש לא שכיח לא תלינן בה אלא היכא דמוכחא מלתא דאשתכח מאכולת רצופה: **ומתחו** בירכה ולמחר מצאה עליה דם · פרש"י על הירך ותימה תבדוק בעד עצמו שמא אפשר שלא יהא ניכר הרשם על העד וי"ל שמיירי שאבד העד · ור"ח גרס ומצאה עליו כלומר על העד וקמ"ל דלא חיישינן שמא בא מן הירך על העד: **והא** חוששת אמרת לן· תימה דאמרי' בריש הרואה כתם על בשרה ודאי טמא דאם איתא דמעלמא אתי על חלוקה איבעי ליה לאישתכוחי וא"כ ה"נ אפי' הדם על הירך טמאה ודאי וב"ת הך דלקמן לפי מסקנא דשמעתין ס"ם קשה דמשמע דרב נמי לא קאמר אלא דוקא מתחו אבל אם לא מתחו לאו· ומצי' למימר דה"ה לא מתחו והאי דנקט מתחו לאשמועינן דוקא בדוק אבל אינו בדוק לא ועוד מצינו לטהר דמיירי הכא כשיש לה מכה ואי לאו דמתחו הוה תלינן בדם המכה: **ולעת** זקנתו טיהר מכלום · תימה היכא מצינו לטהר מכלום והא אמרינן לקמן בריש הרואה כתם על חלוקה ודאי טמאה ודאי טהור ודאי איתא דמגופה אתא על בשרה ועל חלוקה דליכא הוכחה הוי ספיקא והכא כעל בשרה ועל חלוקה דמי והכא נמי ליכא הוכחה· ר"י דהא דלקמן היינו לפי המסקנא דהכא וטיהר [אבתי] קשה דהא תנן לקמן פ' האשה ג' נשים שלבשו חלוק אחד ונמצא עליו דם כולם טמאין וה"נ כשבדקה בעד שאינו בדוק לה הרי כאילו קינחה בו אשה אחרת קודם וטמאה מספק והכי הוה בעי לטהר דסתר מכלום וא"כ תיקשי ליה מתני' וי"ל דשאני התם דטמאה נמצא צריך לטמאות אחת מהן ודמי לכשר לשאול בבת אחת גבי שני שבילין והוי תרייהו מספקת· אבל הכא תלינן שמא הדם היה על העד קודם לכן והתם נמי אילו היתה אחת מהן שוכבת יום כנגד יום או בתולה שדמיה טהורין הוו שתים האחרות תולות בה :

הר"י

(א) מלאה שצ"ל שבדקה ומלאה דם על העד דמשמע לאותה לא קשיא לן דשמא דם מאכולת הוא דהוי למימר וכו' :

מוסף רש"י (המשך מלמעלה) ובועל נדה כשוגג הוא ומייתים שתי חטאות (כריתות שם). דודאי היה דם בשעת ביאה, שאין דרך הדם לבא ממנו דם (יומא ו.). **אותיום.** לשון יוני הוא, כלומר לאחר תשמיש (כריתות שם) והוא לשון מיד בלשון יוני, שקנחה בפרישת ליאת השמש מיד, טמאין. ודאי (יומא ו.). **נמצא על שלה לאחר זמן.** כלומר שהרשיקה בדיקה (שם). **פניה.** של מטה (שם). **ואח"כ מטמאה מעת לעת.** ולא יותר מכאן שהשהה לבדוק ואפ"ה בדקה ומלאה, הרי היא כשאר נשים לטמא למפרע טהרות של מעת לעת, ואינה מטמאה את בועלה. שלא גזרו טומאת מעת לעת לענין טומאת בועלה (שם).